

Näringsdepartementet

N2020/02875

Yttrande – Synpunkter på utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen

Region Kalmar län har tagit del av det utkast av delar av Partnerskapsöverenskommelsen (PÖ) som tillsändes i december 2020 för synpunkter.

Inledningsvis ser Region Kalmar län positivt på syftet med själva Partnerskapsöverenskommelsen, att ange den strategiska inriktningen för de fyra fonderna som innefattas i dokumentet. Att klargöra kopplingar och synergier, både mellan dessa fonder men också till övriga EU fonder är viktigt, inte minst för det genomförandearbete som tar vid efter programskrivningsarbetena är i mål. Arbetet med att forma de nya strukturfondsprogrammen påbörjades dock innan regionerna fick ta del av partnerskapsöverenskommelsen vilket har försvårat dess roll att vägleda programutformningen samt att skapa synergier mellan olika strukturfonder. Samordningen mellan fonderna kompliceras ytterligare av fortsatt uppdelning av fondernas förvaltningsansvar på olika departement och myndigheter. Detta har haft negativa konsekvenser för programmeringsarbete inom Regional- och Socialfonden.

Det nu aktuella utkastet omfattar bara delar av PÖ, med fokus på strategisk inriktning av respektive fond utifrån de politiska mål som valts ut för enskilda program. Dessa delar av PÖ ger en övergripande bild över kontexten för fonderna. Ur ett regionalt perspektiv vill vi lyfta fram några synpunkter som kan resultera i att förväntade synergier uteblir.

ERUF och ESF är viktiga verktyg för regional utveckling. Synergier och kopplingar mellan ERUF och ESF är tydliga på regional nivå men framgår inte lika tydligt i PÖ. Exempelvis ser Region Kalmar län med oro på förslaget att Arbetsförmedlingen förväntas ansvara för stor del av genomförandet av ESF+. På detta sätt riskerar synergier mellan fonderna att minska och att ESF som verktyg kommer längre ifrån genomförandekraften på regional och lokal nivå. Detta minskar avsevärt möjligheten att möta de utmaningar och behov som finns regionalt kring viktiga frågor som kompetensförsörjning, matchning, utanförskap och livslångt lärande.

I PÖ framgår att Fonden för rättvis omställning (FRO) ska göra det möjligt för regioner att hantera de sociala, ekonomiska och miljömässiga konsekvenserna av omställningen till en klimatneutral ekonomi. Åtgärder ska omfatta regioner som står inför allvarliga socioekonomiska utmaningar. Det framgår också att FRO ska komplettera insatser inom ERUF. Region Kalmar län framhåller vikten av att se satsningen som möjliggörs inom FRO som en nationell angelägenhet viktig för att uppnå EU:s och Sveriges mål kring hållbarhet och miljö. I tabell 6 framgår att stöd ska föras över från ERUF till FRO. Vi ser en stor fara i en lösning där ERUF-medel tas från berörda programområden för att finansiera FRO då satsningen riskerar att bli kontraproduktiv. Medlen från det operativa programmet för ERUF utgör en stor och viktig del av det regionala utvecklingskapitalet i Småland och Öarna. I programmeringsarbetet av ERUF har vi välkomnat inriktningen som tar utgångspunkt i politiskt mål 2: Ett grönare och koldioxidsnålare Europa. Insatser inom detta område ger kraft att arbeta med energiomställning, gröna investeringar, klimatanpassning och cirkulär ekonomi vilket överensstämmer väl med de fyra länens regionala utvecklingsstrategier. FRO bör ses som en nationell angelägenhet och därmed medfinansieras i första hand på nationell nivå.

Region Kalmar län vill avslutningsvis gärna återkomma med synpunkter kring hela PÖ när tillfälle ges för detta längre fram i processen.

Region Kalmar län

Helena Nilsson

Regional utvecklingsdirektör

Regional utvecklingsförvaltning